

Φώτης Γεωργελές, δημοσιογράφος

Δεν μπορεί
οι νέοι
να λένε «όχι
αξιολόγηση»

Το πρόβλημα δεν είναι αυτό ή εκείνο το κόμμα, το πρόβλημα είναι ευρύτερο και βαθύτερο

Tou ΗΛΙΑ ΜΑΓΚΛΙΝΗ

Βρίκα τον Φάτω Γεωργελέ να με περιμένει στον εξωτερικό χώρο του «Κεντρικού». Είχε έρθει στο γεύμα μας μάλλον φαγωμένος και πάντως δεν πειναύσει ιδιαίτερα. Αυτό που επιθυμούσε περισσότερο ήταν ένας καφές. Αφού καθίσαμε μέσα, σκολιάσα ότι έδειχνε αγοραστημένος. Είχε το στερεοτυπικό ύφος του δημοσιογράφου της σχολής του '80 και του '90, του παλαιού (πα) περιοδικατζήν, που έχει ζευχτήσει συνάδωστας: πίνοντας: και τα δύο η Ελλάδα πληρώνει 17 δισ. το τρίμηνο σε τόκους. Αυτό μας κάνει περίπου 70 δισ. τον χρόνο. Δεν χρειάζεται να ξέρετε από οικονομία για να καταλάβετε ότι την κύρια γράφη φανούσες. Αφθονες που η ελληνική έκδοση περιλαμβάνει πρόλογο του Αρη Χατζηπετράνου, ο οποίος γράφει ότι οι εφημερίδες της Κατούκης δλλαγαν άνομα για να επιβιώσουν μετά το πέρας του πολέμου, συνεπώς, σήμερα οι «δωσιλογικές» εφημερίδες του Μνημονίου, τι θα κάνουν στο μέλλον;».

Το πρόβλημα του Τύπου
Μιλάει με ένταση, χωρίς ούσα να υψώνει τους τόνους, παθάζεται δικώς να xάνει το κιούμορ του και γελάει μάλλον ευκόλα. Το τελευταίο του σχόλιο μου δίνει πάντως την αφορμή να τον ρωτήσω για τον επληνικό Τύπο και την κρίση. «Τα προ-

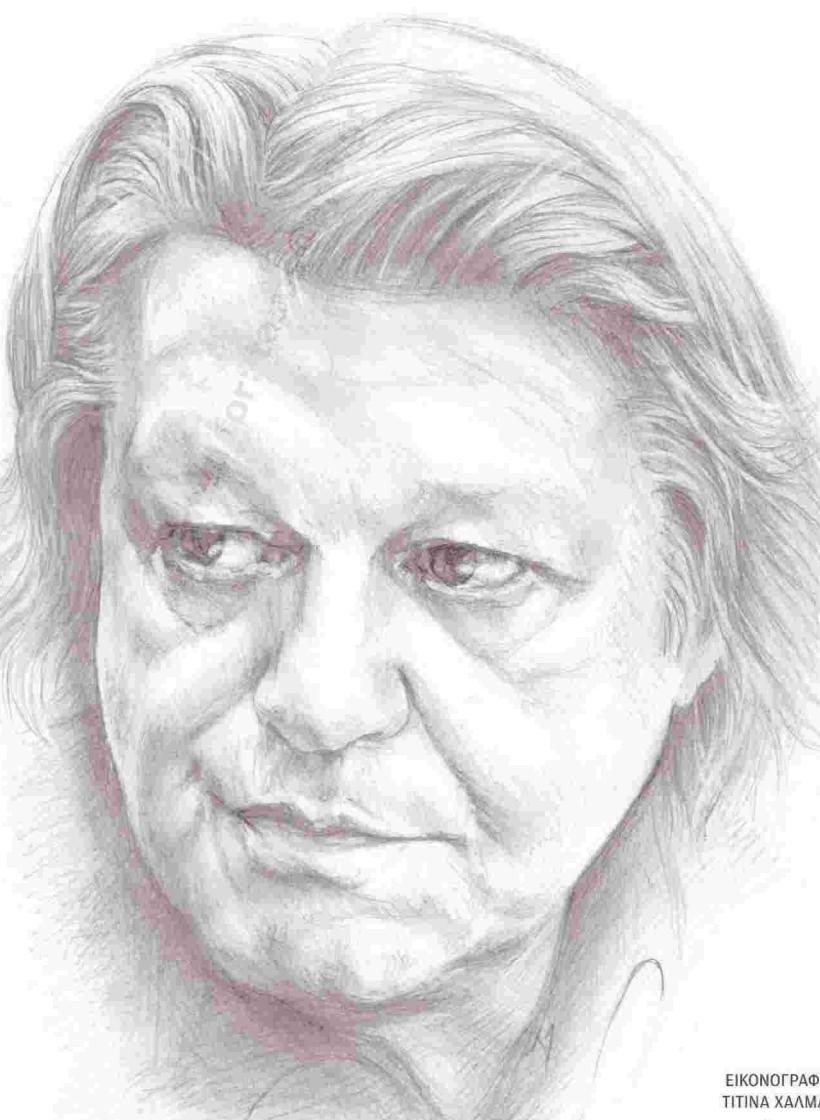
πανακόπιτα (χρειάστοκε πα περιμένει κάμπουσα για εκείνον τον καφέ – και για ένα τοιχάρο επίστος). Ο Φώτης Γεωργελής, εξάλογος, υπήρξε από το έκεινην πα της κρίσης ένας από τους πλέον μαχητικούς πολιτικούς αρθρογράφους. «Ολοι μού έλεγαν, εσύ που έγραψες τόσα ρωμανικά, τόσο κινηματογραφικά, τι έχεις πάθει; Μα τι άλλο να έγραφα το '09, το '10, το '11, το '12;»

Κάπως έτσι απέκτησε πολύ γρήγορα ευρύ κοινό. «Ναι, οι εννέα στους δέκα με βρίζαν», σχολιάζει καθώς παραγγέλνουμε. Είχε ίσως καταχωρισθεί (ερήμων του) στους λεγόμενους «μυημονιακούς». «Εντάξει, υπάρχει μια υπερβολή όταν λέω «οι εννιά στους δέκα», αλλά κάτι τέτοιο ισχυρό στην αρχή. Και να σκεφτείτε ότι δεν υπερασπιζόμουν τις εκστότε κυβερνήσεις. Αλλά, όχι, ακόμα και πράγματα που τρίπτη φωνή» απαγορεύεται. Η εμείς ή οι προδότες, ένα πράγμα. Δεν μπορεί να υπάρχει τίποτα το ενδιάμεσο. Οι μεγαλύτερες εντάσεις προέκυψαν στο ξεκίνημα της κρίσης, όταν ακόμα επικρατούσε μια άρσον της πραγματικότητας. Τώρα πα κάποιοι τελείωσαν με το «ποιος φταίει, να πληρώσει» και σκέφτονται την πρέπει και τι μπορεί να γίνει από εδώ και στο εδώ».

Ελλάση τη στιγμή που εντάσεις μέρος του είναι κρεοποιημένο. Ορισμένα κανάλια κι εφημερίδες στηρίζουν τον ΣΥΡΙΖΑ επιζηνότας ότι, αν έρθει στην εξουσία, θα τους σβήσει τη κρέπη.

Δεν δείχνει πάντως να οργιζεται τόσο όσο να στεναχωρίσται. «Ναι, διότι είναι κρίμα. Περάσαμε πέντε χρόνια με τόση στέρηση και πιεστή. Ανθρώποι πέθαναν και αντί να συμφωνίσουμε στα βασικά, συζητάμε αν θα πρέπει να πωληθεί μια προβληματική κρατική εταιρεία ή φτάνουμε να συζητάμε πάλι για εκλογές. Επιπλέον, το πολιτικό σύστημα «παι-ζε» αποκομμένο από την κοινωνία. Ενδιαφέρει κανέναν έχω από αυτούς τους ιδιούς ποιος θα είναι αύριο υπουργός; Πέρασαν τέσσερα κόμματα από την κυβερνηση και δεν έχει βρεθεί άκρη. Κι όμως, αυτή η κόρα είναι μια σταθιά, ευρωπαϊκή κόρα πάλι της Δύσης, ανάδικα σε

Του εκφράζω τη δική μου, προσωπική αγνοίαν: οι λειψές γνώσεις στα οικονομικά και πώς με προβληματίζει όταν με καλύπτουν το «Κ» να προβώ σε πολιτικό σκολιασμό. Αντιδρά μερέως. «Μα δεν χρειάζεται να ξέρεις και τόσα οικονομικά. Είδατε το βιβλίο της Kaisa Eklund Ekman, της Σουηδής δημοσιογράφου, που κυκλώθηκε από τον Κέδοο: χώρα, πύλα της Ντύστα, αναμένει σε τρεις πημάτους. Θα μπορούσαμε τουλάχιστον να ζώμε ανθρώπινα. Επιλέξαμε όμως να ζώμε όπως ζώμε σαμαρεί πεπιδή πιστεύουμε ότι αυτό είναι το σωστό. Ο λαός αυτός δεν τα πάει καθόλου καλά με τα νούμερα. Δεν πιστεύει στα νούμερα. Ολα είναι συναίσθημα. Λες και το συναίσθημα είναι κάτι αλλό, εκτός μυαλού, μόνο για τους πλήθους».

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΣΗ
ΤΙΤΙΝΑ ΧΑΛΜΑΤΖΗ

Η κοινωνία στηρίζει όσους λένε
αυτά που θέλει να ακούσει

Η μεγαλή και σχεδόν αποκλειστική ευθύνη του ΠΑΣΟΚ ήταν ότι απενοχοποίησε τη νοοτροπία του πελατειακού κοάτους.

Ο λαός αυτός δεν τα
πάει καθόλου καλά
με τα νούμερα. Δεν πι-
στεύει στα νούμερα.
Ολα είναι συναίσθημα
Λες και το συναίσθημα
είναι κάπι άλλο, εκτός
μηαλού, μόνο
για τους πλήθιους.

«Ο λαός αυτός δεν τα πάει καλά με τα νούμερα». Επαναλαμβάνω αυτή την πρόταση του Φώτη Γεωργιέλη για να του θέσω ένα χιλιομασημένο ερώτημα που άμα πανέρχεται διαρκώς: φταίει μάλιστα το πολιτικό σύστημα ή οι ανθρώποι;

μόνο το πολιτικό σύστημα νά φέρει ευθύνες και ο λαός; Ηράλει με νόημα: «Δηλαδή, ο κόσμος είναι μόνον θύμα; Μα είναι υποτιμητικό και για εμάς τους ιδίους να λέμε έπειτα από τόσα χρόνια ότι καταχθόνιοι πολιτικοί έφταγαν κι ότι εμεις ήμαστε μια κοινωνία αθώων. Δεν είκαμε δικτατορία, δεν είχαμε τον Αριν Νταντά που έκλεψε το χρυσό τις κάρσας και τον έστελνε στην Ελβετία, και ας μην ξενώναμε επιτέλους ότι επι σειρά δεκαετιών, ο δικομματισμός έπαιρνε 80-90%. Ωστόσο, αυτό το παιχνίδι του ποιος φταίει-ποιος δεν φταίει, είναι αντιπαραγωγικό. Διότι κοιτάζετε τη γίνεται: ο λαός λέει ότι φταίνει ο πολιτικός και ο πολιτικός λέει, αυτά θέλει ο λαός, δεν μπορούμε παραπάνω. Τι πάει να πει αυτό: As μπορέσουν κι ας πέσουν πρωκά. Αυτοί όχι μόνο δεν πέφτουν πρωκά αλλά λένε και tis μισές αλλήθειες. Και πάει έτοι το πράγμα, σε μια εποχή κατά την οποία ο κόσμος αλλάζει ραγδαία. Υπάρχουν κάθε μέρα νέες εστίες έντασης στον πλανήτη, οι ταχύτητες είναι ασύλληπτες πλέον κι εμεις είμαστε εκτός κόσμου συζητώντας κάμποια χρόνια αν θα μπούνε ταμειακές μηχανές ή ότι η μετατίθεται ένας πιάταλλος από την ίδια δύση του υπότο-

Οι σταθμοί του

- **1954**
Γεννιέται στην Αθήνα.
 - **1973**
Σπουδές στη Νομική Σχολή Αθηνών.
 - **1978**
Μετάβαση στο Παρίσι για μεταπτυχιακά στη εμπορικό δίκαιο.
«Τα παράτοι σά ήμως, κι έκανα κοινωνιολογία και πολιτική οικονομία».
 - **1984**
Επιστροφή στην Ελλάδα.
Πρώτη δημοσιογραφική του εργασία στον «Ταχυδρόμο».
 - **1987**
Μεταξύ των βασικών συντελεστών της ίδρυσης του περιοδικού «Κλίκ».
 - **1990**
Αποχώρηση από το «Κλίκ»
και ένταξη στην «Ελευθερουτική». Θα ακολουθήσουν, έως το 2002, διάφορες εργασίες: διεύθυνση στο «Εις της «Ελευθερουτιπίας», στη βραχύβια «Μεταπτυχιού», θα επιστρέψει στο «Κλίκ», θα περάσει και από το «Μεπ» και από τον «Κλίκ FM».
 - **2003**
Ξεκινά τη free press «Athens Voice». Εκτός διευθύνει και τα περιοδικά «Loops», «Home» και «Soul». «Η Athens Voice» είναι η μακροβιότερη εργασία

Η συγάντηση

Γευματίσαμε στο «Κεντρικόν» (Κολοκοτρών 3, Σύνταγμα), μεσημέρι Παρασκευής. Ο κ. Γεωργελές παράγγειλε μια σπανιότατη, εμείς φιντό φιλέτο κοτόπουλο με βραστά λαχανικά. Μοιραστήκαμε μια σαλάτα, ήπιαμε κόκκινο κέρατο Ζέρα. Ο κ. Γεωργελές έκλεισε με έναν εσπρέσο. Λογαριασμός 35 ευρώ, με το ωδήνωντα.

Κανένα κόμμα δεν θέλει να θιγεί ο κρατικός μπχανισμός

Καθώς τελειώνουμε το φαγητό και, επιτέλους, ο Φώτης Γεωργέλες παραγγέλνει τον καφέ που ονειρεύοτας, συζητάμε για την άνθιση της ελληνικής «νέας δημοσιογραφίας» περί τα μέσα των '80s. «Ξεκίνησαμε με οριμό το "Κλικ" το '87, έγιναν μερικά ωραιά πράγματα αλλά γρήγορα το όλο εγχείριμα πήρε μια μορφή με την οποία εγώ δεν ήθελα να έχω σχέση. Στα δύο χρόνια πάνω, έφυγα. Οχι ότι έκανα αγώνα εναντίου του lifestyle - διότι είσουν μου τη δίνει η έντεκτη γκρίνια με το ροζ lifestyle. Απλώς, ενώ αρκικά μιλούσαμε για μια δλλη δημοσιογραφία και στην Ελλάδα επιτέλους, για μια κοινωνιολογία της καθημερινής ζωής, περάσουμε στο "Ψυχαγωγικό δελτίο", στο "να περνάτε καλά", "Μύκονος" κ.λπ. Η κοινωνία όμως φαίνεται πως ήθελε κάτι τέτοιο. Ξαφνικά είχε λεφτά. Επιδοτήσεις, προγράμματα, πακέτα από την Ευρώπη - απαραίτητα λόγω αυτά μετά από δεκαετίες ανέκεισας και στερήσεων, αλλά έγιναν με τους λάθους όρους. Δεν ξέρω πώς και τι να τα κάνουμε λόγω αυτά τα χρήματα».

μικροί, φτωχοί και αθώοι για να καταλάβουμε πλήρως τι γινόταν έως τότε στο ελληνικό Δημόσιο», αποκρίνεται. «Διότι μπορεί να μιλάμε για το πελατειακό κράτος του ΠΑΣΟΚ αλλά προηγουμένως γινόταν κάτι διαφορετικό βλαδάκη; Η μεγάλη και σχεδόν αποκλειστική ευθύνη του ΠΑΣΟΚ ήταν ότι απενοχοποίησε τη νοοτροπία αυτή, για να φτάσουμε μετά το 2004 στο "νόμιμο και το πιθικό" του Βουλγαράκη - δηλαδή σε μια κουλούρα που έσπειραν το ΠΑΣΟΚ. Σήμερα πάντως το ΠΑΣΟΚ έχει κατατραφεί - μετανάστευση καινονικά στον ΣΥΡΙΖΑ. Εδώ που τα λέω όμως, το πρόβλημα στην Ελλάδα είναι μόνον η Κεντροαριστερά; Η Κεντροδεξιά δεν είναι πρόβλημα; Επειδή έχει ένα κόμμα στην εξουσία; Εκεί και αν έχει κρίση ταυτόπτης. Κι αν τι ιδέα περί μεταρρυθμίσεων που έχουν είναι αυτές που έκαναν με τη NEPIT, καπίκαιες Πάντως, θα μπορούσαμε να έχουμε χρεοκοπήσει από το 1985 και το 1992, αλλά το μαζέψαμε. Αυτό για νόταν πάντοτε αλλά το 2009 είχε πλέον "χαθεί η μπύλα" την γνωστή

Τον διακόπτω, ρωτώντας τον αν μεγάλος περιέθυνσος εδώ ήταν το ΠΑΣΟΚ. «Το 1981 ήσασταν πολύ

Πώς να υπάρξει υγιής Τύπος στην Ελλάδα τη στιγμή που ένα μεγάλο μέρος του είναι χρεοκοπημένο; αναρωτιέται ο Φώτης Γεωργιεάς.

βλημά πας είναι ότι δεν έχουμε καταλάβει ακριβώς τι συνέβη. Και δεν είναι μόνον οι λεγόμενοι "ψεκασμένοι" αλλά και οι υποτιθέμενοι σοφαροί: ο ένας έτρεχε στα Ζάππεια, "να πάρουμε την πατρίδα μας πίσω" και "έχω πλάνο να βγούμε σε 18 μήνες από την κρίση", κι ο άλλος έλεγε "σαρπάζει η σοσιαλιστική κυριαρχία".

ονειρεύουμαστε τη σύνταξη. Βλέπω σχεδόν κάθε μέρα στις εφημερίδες τίτλους, "νέες ευκαιρίες για συντάξιοδότην", αυτό είναι το όνειρό μας, σύνταξη στα πενήντα. Ολο αυτό είναι μια τρομακτική πράξη κατά των παιδιών μας διότι αυτά θα μας πλήρωνουν με τα 500 ευρώ μισθό και με το ένα εκατομμύριο ανέργους να περιμένει. Πες όμως ότι ερεις οι πεντηνάρδης είμαστε αυτοί που δεν θελούμε να αλλάξει τίποτα. Οι νέοι γιατί δεν μας παίρνουν με τις πέτρες; Είναι ποτέ κανένας tous γι' αυτές τις συντάξεις; Το μόνο που είπαν οι νέοι είναι ότι αιχνέψαται το όριο πλικιάς και μειώνεται η σύνταξη και το λένε διότι έτσι ζύνε: με τη σύνταξη του μπαράκι και της μαρμάτα στα 50 tns. Και βολέντουντα. Ουσ σκληρό και αν είναι αιτού πολλών, μια κοινωνία σανίδες διάφορους κωδικούς για να εμφανίσουν δήθεν απολύτεις και καθαρίσιαν. Επρεπε να γίνουν ριζικές αλλαγές σε όλη τη νοοτροπία του Δημοσίου αλλά τα συντρόφουν σαν μια κρατική γραφειοκρατία. Λένε κάποιοι: μειώνεται η κοινωνική δαπάνη και στενάζεται η κοινωνική πρόσοντα — μα στενάζει επειδή δεν θέτεται να αλλάξει τίποτα. Κανένα κόμβοια δεν θέλει να θιγεί ο κρατικός μηχανισμός και συνεχίζουμε να κάνουμε σενάρια μόνοι μας, απ' το κεφάλι μας, να επιδίδωμε στην κοινωνιακά κόπλα, αγνοώντας την πραγματικότητα, π οποία είναι πολύ οκληρώ και εν τέλει είναι εναντίον μας. Θα φύγει δεν θα φύγει ν τρόικα, όλο ένα παιχνίδι εσωτερικής κατανάλωσης και εσωτερικής επικράτησης, τη στιγμή που ο πλανήτης μεταποιούνται δισκοπά.

αυτο που λεω, μια κοινωνία φαινεται γερασμένη από τους νέους της όχι από τους γέρους της. Εδώ ακούς νέους να μη θέλουν την αξιολόγηση. Είναι κακό πράγμα η αξιολόγηση όπως τι σκεδιάζει η κυβερνηση; Ωραία, προτείνετε μιαν διλή. Δεν γίνεται όμως να λες "όχι στην αξιολόγηση γενικά".
»Στο Δημόσιο έκαναν οριζόντιες μεταρρυθμίσεις μεταξύ την περιοχή της Athens Voice. Με ή κωριστό, το φύλλο πρέπει πάντοτε να κλείσει.